

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. liepos 13 d.
(OR. en)

11329/22
ADD 1

ENV 745
MAR 146
RECH 441
RELEX 1010
ONU 103

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2022 m. liepos 12 d.
kam:	Tarybos generaliniam sekretariatui
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 342 final
Dalykas:	Rekomendacijos dėl Tarybos sprendimo kuriuo suteikiami įgaliojimai Europos Sąjungos vardu pradėti derybas dėl tarptautinio susitarimo dėl taršos plastikui, PRIEDAS

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 342 final.

Pridedama: COM(2022) 342 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2022 07 12
COM(2022) 342 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

Rekomendacijos dėl Tarybos sprendimo

**kuriuo suteikiami įgaliojimai Europos Sąjungos vardu pradėti derybas dėl tarptautinio
susitarimo dėl taršos plastikų**

PRIEDAS

DERYBINIAI NURODYMAI, SKIRTI DERYBOMS DĖL TARPTAUTINIO SUSITARIMO DĖL TARŠOS PLASTIKU

- (1) Vykstant Jungtinių Tautų aplinkos asamblėjos (angl. *United Nations Environment Assembly*, UNEA) penktojoje sesijoje priimtoje Rezoliucijoje Nr. 5/14 nustatytam tarpvyriausybiniam procesui, kuris yra visuotinis derybų forumas, Komisija sieks vesti derybas dėl tarptautinio susitarimo dėl taršos plastikų¹ (toliau – Susitarimas dėl plastikų).
- (2) Komisija Europos Sąjungos vardu siekia visapusiško derybų rezultato, apimančio toliau išdėstytus tikslus ir principus.
- (3) Susitarime dėl plastikų bus nustatyti teisiškai privalomi ir neprivalomi metodai, kuriais jo šalys sieks mažinti taršą plastikų ir didinti bendrą plastikų tvarumą ir žiedišumą gyvavimo ciklo požiūriu. Tikslu numatomo tarptautinio susitarimo taikymo sritis dar nežinoma, tačiau Tarpvyriausybinių derybų komiteto įgaliojimuose pabrėžiama, kad jis turėtų apimti priemones, kurios būtų taikomos per visą plastiko gyvavimo ciklą, įskaitant plastiko projektavimą, gamybą, vartojimą ir atliekų tvarkymą, be kita ko, antrinių žaliavų gamybą.
- (4) Įpareigojimai, be kita ko, nustatyti Susitarimo dėl plastikų preambulėje, turėtų būti grindžiami bendraisiais uždaviniais, principais ir, kai tinkama, tikslais, kuriais siekiama didinti tvarią ir žiedinę plastikų gamybą, vartojimą ir atliekų tvarkymą, siekiant apsaugoti, atkurti ir skatinti tvarų sausumos ir jūrų ekosistemų naudojimą, išsaugoti ir tvariai naudoti vandenynus, jūras ir jūrų išteklius darnaus vystymosi tikslais, mažinti su plastikais susijusį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, taip pat užtikrinti tvarius vartojimo ir gamybos modelius, įskaitant tvarų plastikų gamybos ir vartojimo lygį, ir, kai tinkama, uždrausti arba laipsniškai atsisakyti atitinkamų medžiagų ir gaminių. Šie principai turėtų apimti:
 - pripažinimą, kad žiedinis ir tvarus dizainas gali padėti išvengti atliekų ir užtikrinti ilgaamžius ir (arba) patvarius plastikinius gaminius, kuriuos galima lengvai pakartotinai naudoti ir (arba) kokybiškai perdirbti (pavyzdžiui, skatinti naujuose gaminiuose naudoti perdirbtus plastikus);
 - dėmesį plastikams, dėl kurių susidaro didžioji dalis atliekų ir taršos (įskaitant jūrų taršą) ir kuriuos galbūt būtų galima pakeisti patvariais ir tvaresniais gaminiais, mažesnę poveikį aplinkai darančiais gaminiais arba kitomis medžiagomis (kurių poveikis per visą gyvavimo ciklą yra mažesnis);
 - plastikų junginių ir priedų, kurie kenkia jų tvarumui ir žiediskumui, įskaitant aerobiškai skaidžius plastikus ir pavojingus priedus (pavyzdžiui, švino ir kadmio turinčias medžiagas, antipirenus, ftalatus, PFAS), panaikinimą;
 - ypatingą dėmesį mikroplastikų, tiesiogiai išmetamų tokia forma, kuri yra biologiškai prieinama organizmams ir negali būti pašalinta patekusi į aplinką, poveikiui, taip pat poreikiui atsisakyti tyčinio mikroplastikų naudojimo

¹ Šiuo pavadinimu nurodomas susitarimas, kaip apibrėžta Vienos konvencijos dėl tarptautinių sutarčių teisės 2 straipsnio 1 dalies a punkte, ir juo nedaromas poveikis pavadinimui (pavyzdžiui, konvencija, sutartis ar susitarimas), kurį galiausiai pasirinks susitarimą pasirašiusios šalys.

įvairiuose gaminiuose, kai yra alternatyvų, ir spręsti netyčinio mikroplastikų išmetimo problemą;

- pripažinimą, kad reikia užtikrinti tinkamą žiedinį valdymą ir bendrą naudą aplinkai, kurią teikia biologinės kilmės ir biologiškai skaidūs plastikai, nors jie sudaro tik nedidelę dalį plastikų pasaulinėje rinkoje;
- didelę plastiko atliekų rūšiuojamojo surinkimo svarbą, nes ši priemonė padeda užtikrinti, kad aplinkos požiūriu saugus atliekų tvarkymas, įskaitant perdirbimą, taptų perspektyvus, ir pagerinti bendrą atliekų tvarkymą pagal atliekų hierarchiją;
- pripažinimą, kad išorės išlaidos, susijusios su plastiko atliekų tvarkymu, šiukšlių rinkimu ir tarša, neturėtų būti perkeliamos visuomenei (mokesčių mokėtojams) ir aplinkai ir kad turėtų būti taikomos didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, siekiant užtikrinti, kad šias išlaidas padengtų tie, kurie tiekia rinkai plastiką ar gaminius, kuriuose yra plastikų;
- atliekų hierarchijos, pagal kurią svarbiausias prioritetas būtų ilgesnis atliekų naudojimas, pakartotinis naudojimas ir prevencija, įgyvendinimą, ypatingą dėmesį skiriant pagrindinių gaminių atliekų mažinimo priemonėms ir kovai su šiukšlinimu, be kita ko, jūros aplinkos;
- susitarimą, kad vežant plastiko atliekas turėtų būti reikalaujama įsipareigoti užtikrinti, kad paskirties šalis ir (arba) įrenginys gali tvarkyti, apdoroti ir perdirbti atliekas pagal aukštus standartus, laikydamasis Bazelio susitarimo, jei taikomas.

Nustatant uždavinius turėtų būti atsižvelgiama į: i) JT žmogaus teisių tarybos pripažintą teisę į švarią ir sveiką aplinką, ii) tarptautinį solidarumą, iii) savalaikį dalijimąsi duomenimis, rodikliais, vertinimais ir informacija apie gaminius ir medžiagas, iv) tinkamą ir supaprastintą nacionalinę ir (arba) regioninę bei pasaulinę pažangos stebėseną, ataskaitų teikimą ir tikrinimą, v) mokslinių tyrimų, vertinimų ir žinių palengvinimą, taip pat galimybę visuomenei gauti, naudoti ir suprasti patikrintą ir savalaikę informaciją ir vi) poreikį spręsti glaudžių sąsajų tarp žmonių, gyvūnų ir aplinkos sveikatos klausimą. Atliekant darbą turėtų būti vadovaujamas lygybės principu, be kita ko, taikant į lyčių lygybę orientuotus ir negaliai atžvalgius metodus.

(5) Į Susitarimą dėl plastikų taip pat turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis nustatoma:

- institucinė struktūra;
- būsimų taisyklių nustatymo taisyklės;
- stebėseną, duomenų viešinimą, atitikties ir atskaitomybės mechanizmai visais gyvavimo ciklo etapais, susijusiais su: i) plastiko gamybai skirtomis žaliavomis; ii) plastiko ir plastikinių gaminių gamyba, įskaitant projektavimą; iii) plastikinių gaminių vartojimu ir (arba) naudojimu; iv) atliekų tvarkymu, plastiko šiukšlėmis ir tarša mikroplastikais;
- šalių pareigos ir atsakomybė, taip pat „visos vyriausybės“ ir (arba) tarpsektorinis požiūris, padedantis geriau sutelkti visas kompetencijas ir išteklius bei užtikrinti taršos plastikų prevencijos nuoseklumą, mažinti plastiko atliekų susidarymą, pereiti prie tvaraus vartojimo ir gamybos bei reaguoti pasaulio, regionų, nacionaliniu, bendruomenės ir (arba) vietos lygmeniu, taip pat

- finansinė parama, techninė pagalba ir gebėjimų stiprinimas, kuriais siekiama:
 - veiksmingai įgyvendinti Susitarimą dėl plastikų ir susijusius įsipareigojimus, taip pat
 - tobulinti nacionalinius ir regioninius taršos plastiku prevencijos, stebėsenos, duomenų, rodiklių, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, parengties jai ir reagavimo į ją mechanizmus (įskaitant tarpžinybinius ir tarpsektorinius koordinavimo mechanizmus);
 - nustatyti plastiko atliekų tvarkymo taisykles, įgyvendinant tokias priemones kaip didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, pagal kurias atsakomybė tenka ne tik viešosioms institucijoms ar finansų įstaigoms, bet ir teršėjams,

ir kurios būtų neatsiejamai susijusios su pirmiau nurodytų kategorijų nuostatomis arba su Susitarimo dėl plastikų veiksmingumu, atsižvelgiant į jo bendruosius tikslus ir principus.

- (6) Susitarimu dėl plastikų turėtų būti siekiama nustatyti esmines nuostatas ir įsipareigojimus, ypač pirmiau nurodytose pagrindinėse srityse, ir kartu nustatyti būsimų derybų kryptį, be kita ko, parengiant priedus ir (arba) protokolus. Teisiškai privalomas nuostatas galima papildyti neprivalomomis nuostatomis (pavyzdžiui, gairėmis, standartais ir deklaracijomis).
- (7) Visoms Jungtinių Tautų valstybėms narėms ir regioninės (ekonominės) integracijos organizacijoms, kurias jų valstybės narės įgaliojo nagrinėti klausimus, susijusius su susitarimo nuostatomis, turėtų būti leista tapti Susitarimo dėl plastikų arba bet kurio iš jo protokolų šalimis. Komisija turėtų užtikrinti, kad į būsimą Susitarimą dėl plastikų būtų įtrauktos atitinkamos nuostatos, derančios su naujausių daugiašalių aplinkos apsaugos susitarimų nuostatomis, pagal kurias Sąjungai leidžiama tapti Susitarimo dėl plastikų susitariančiąja šalimi. Taip pat turėtų būti nustatyta konkreti bendradarbiavimo su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis ir nevyriausybiniais suinteresuotaisiais subjektais tvarka.
- (8) Taip pat turėtų būti apsvarstyti pereinamieji įgyvendinimo laikotarpiai ir susijusi parama įgyvendinimui, ypatingą dėmesį skiriant mažų ir mažesnių vidutinių pajamų šalių poreikiams.
- (9) Tarpvyriausybiniame derybų komitete, atsakingame už Susitarimo dėl plastikų rengimą, kaip nustatyta UNEA rezoliucijoje Nr. 5/14, ir visuose parengiamuosiuose ar susijusiuose organuose Sąjungai atstovaus Komisija.
- (10) Komisija turėtų stengtis užtikrinti, kad Susitarimas dėl plastikų derėtų su atitinkamais Sąjungos teisės aktais ir politika, taip pat su Sąjungos įsipareigojimais pagal kitus atitinkamus daugiašalius susitarimus.
- (11) Komisija turėtų vesti derybas laikydamasi atitinkamų galiojančių Sąjungos teisės aktų.